

ÉLETRAJZOK A TRUMP-KORMÁNYZATRÓL

A 2017-től hivatalba lépő adminisztráció az Egyesült Államokban új korszakot nyit, ahogy azt a Krekó Péterrel készült interjúnkban [Köz-Gazdaság 2016/3] meg is jelentettük már. Az új korszakot jól jellemezheti az adminisztráció egyes tagjainak eddigi életútja. A továbbiakban ezért közöljük rövid szakmai önéletrajzukat, illetve álláspontjukat bizonyos kérdésekben. A bemutatás célja kettős: egyrészt önmagában is érdekes eddigi karrierjük, hiszen nem az elmúlt 25-30 évet meghatározó politikai establishment tagjairól van szó. Másrészt ez is érzékelteti, hogy a politikai-gazdaságpolitikai fordulat lényege nem pusztán a „nép hangja”, hanem egy másik, a korábbi korszakhoz (amin nemcsak az elmúlt 8, hanem az elmúlt 25-30 év értendő) képest eltérő politikai-gazdaságpolitikai irány hatalomra kerülése. Ennek tartalma a kampányban nem nagyon bontakozhatott ki, de most már egyre egyértelműbb ez a folyamat.

Rex Tillerson, külügyminiszter

Philip Baum Who is Rex Tillerson, the ExxonMobil chairman who may become secretary of state? című cikke alapján, mely a Washington Post honlapján jelent meg 2016. december 13-án.

A Trump-kabinet eddigi választásai nagyrészt üzleti vezetőkre, vagyonos, vagy visszavonult katonai tábornokokra estek. Ezért talán nem is meglepő, hogy az ExxonMobil vezérigazgatóját, Rex Tillersont jelölte a külügyminiszteri pozícióra, aki kakukktojásként szerepel a többi veterán politikus között, mint a volt massachusettsi szenátor, Mitt Romney vagy Bob Corker tennessee-i republikánus szenátor

Tillerson nem csak az amerikaiak számára, hanem globális szinten is ismeretlen. Nem rendelkezik tapasztalattal az állami szektort érintő területen, ami a modern történelemben elsőként fordul elő. Az ExxonMobil-hoz 1975-ben csatlakozott, miután mérnöki diplomát szerzett a Texasi Egyetemen. Termelési mérnökként kezdett el dolgozni, majd egészen a vezérigazgatói rangig küzdötte fel magát, amit 2006-óta tölt be. A cégnél töltött évtizedek alatt a munka a világ minden tájára eljuttatta, köztük Jemenbe, és Oroszországba is. Az utazásai alatt és a munkájából származó tapasztalatai miatt tekinthetünk rá a nemzetközi diplomáciában jártas jelöltként.

A Twitteren egy korábbi ExxonMobil alkalmazott, Susanne Maloney, aki jelenleg a Brookings Institution körein belül tevékenykedik, védelmébe vette Tillersont. „Az olajiparban dolgozó emberek ismerik a dörgést. Bárki, aki milliárdokat kezel, tudja, hogy a több évtizedes projektek kivitelezéséhez a politikai környezet mély, árnyalt megértése szükséges. (...) Tillerson egy olyan cég élére emelkedett, amely nagyra értékeli a szakmai kiválóságot, sziklaszilárd pénzügyeket, kemény munkát, és integritást. Az állam sokkal rosszabbat is jelölhetne.”

Tillerson 2013-ban az orosz elnöktől, Vladimir Putyintól megkapta az Order of Friendship díjat. Tillerson munkája az ExxonMobilmál magába foglalta a kö-

zös munkát az Exxon Neftegas Ltd.-vel, amivel felügyelte az orosz, illetve a Kaszpi-tenger térségében lévő leányvállalatokat is. A díj elnyerése előtt két évvel az ExxonMobil olajkeresésre szerzett jogosultságot a Jeges-tenger Oroszország által irányított részén, ami a globális felmelegedés miatt visszahúzódó jég következtében lett gazdaságilag is jövedelmező vállalkozás. A megállapodást maga Putyin elnök jelentette be Szocsiban (ahol Oroszország később téli olimpiát is rendezett). Miután Oroszország 2014-ben megszállta a Krím-félszigetet, az Egyesült Államok számos szankciót állított fel, ami megállította a Jeges-tengeri megállapodást is. Amennyiben ezeket a szankciókat megszüntetik, a megállapodás vélhetően tovább haladna, ezzel növelve Tillerson jelentős mértékű ExxonMobil részvényeinek értékét. (A Wall Street Journal megjegyezte, hogy Tillersonnak valószínűleg meg kell válnia majd a részvényeinek egy részétől, ha kinevezik.) Több szenátor is (köztük Marco Rubio) kifejezte aggodalmát Tillerson orosz összeköttetéseivel kapcsolatban, így kérdéses a Szenátus Külkapcsolati Bizottságának jóváhagyása.

Tillerson álláspontja feltehetően elfogadóbb a globális klímaváltozásról Trump elnökhöz képest. Az ExxonMobil már évtizedek óta elismeri az üvegházhatású gázok és a felmelegedés közötti kapcsolatot, és Tillerson vezetése alatt publikusan is támogatták a párizsi klímaegyezményt. Trump már a kampánya alatt határozottan a klímaváltozással szemben foglalt állást, míg Tillerson személyes és a cége álláspontjaként úgy nyilatkozott, hogy a klímaváltozás „valós és komoly” fenyegetés. Tillerson az örök cserkész. Már gyerekkora óta az Eagle Scout cserkészek tagja volt, mára már az országos szervezet elnöke. Az ő támogatása alatt vált a szervezet elfogadóvá a homoszexuális fiatalok tagásával szemben.

Tillerson további politikai álláspontjai nagyrészt ismeretlenek. Amit a klímaváltozáson kívül tudunk, az, hogy a szabad kereskedelmet támogatja, ami egy multinacionális cég vezérigazgatójaként nem meglepő. Ezen kívül nem foglalt nyilvánosan állást egyéb politikai kérdésekben. A texasi republikánus pártnak és több republikánus kezdeményezésnek küldött politikai adományai alapján nézetei feltehetően közel esnek a republikánus pártéhoz. Tillerson eredetileg Jeb Busht támogatta az elnöki pozícióra a maximális megengedett hozzájárulással.

James Mattis, hadügyminiszter

Az Encyclopædia Britannica Michael Ray által összeállított portréja alapján.

Mattist hadügyminiszteri pozícióra jelölte Trump elnök 2016-ban, amit 2017. január 21-én a szenátus elsőként jóváhagyott.

James Mattis tábornok, becenevén „Veszett kutya”, 1969-ben jelentkezett az amerikai tengerészgyalogsághoz és vett részt a Central Washington Egyetem tartalékos tisztképzési programjában. 1971-ben végezte el az alapképzést és az azt követő évben alhadnagyi kinevezést kapott. Nem sokkal később már őrnagyként Mattis felügyelte a tengerészgyalogosok toborzását az oregoni Portlandben. Miután alezredessé léptették elő, részt vett a bevetésben a Perzsa-öbölben, az öbölháború Desert Shield hadműveletében,

az első zászlóalj, hetedik tengerészgyalogos hadtestének élén. Az itt elért érdemei miatt Mattis bronz csillag érdemrendben részesült, valamint elnyerte a tengerészgyalogság egyik legnagyobb kitüntetését az Edson's Eagles-t, amit egészen 1997-es dandártábornoki kinevezéséig viselt, amikor tovább adta egy másik ezredesnek.

Az afganisztáni háború előkészületeiben Mattis megkapta az első tengerészgyalogos hadosztály, valamint a Task Force 58 parancsnokságát. A háború alatt Mattis a pakisztáni kormánnyal való egyezmény segítségével sikeres partraszállást tudott végrehajtani. Majd 2001. novemberében kulcs szerepet játszott Kandahár városának elfoglalásában. 2003-ban Mattis tovább vezette az első tengerészgyalogos hadosztályt Irakba. Az itt elért sikereiért újabb kitüntetésben részesült, majd áthelyezték a quanticoi kiképzőközpontba, ahol megoszthatta a háborús tapasztalatait, valamint David Petraeus tábornokkal összeállított egy átfogó tervet felkelések kezelésére.

Annak ellenére, hogy Mattis hírhedt a gyakran provokatív, nyers beszédeiért (2005-ben, úgy fogalmazott, hogy a tálibokat, hogy „jó móka lelőni”), társai úgy jellemzik, mint egy „harcos szerzetest”, aki követi a Clausewitz-i nézetet, miszerint a háború egy politikai eszköz. A dandártábornok létrehozott egy kulturális és oktatási központot tengerészgyalogos tiszteknek, többek között a nyelvismeret és a kulturális tájékozottság fejlesztése céljából. 2007-ben előléptették tábornoki rangra és kiválasztották az Összekapcsolt Erők Parancsnokságára, a különböző katonai szervek integrációjának és együttműködésének javításának feladatával. Miután Stanley McChrystal tábornokot leváltották 2010-ben az afganisztáni amerikai és NATO csapatok parancsnokságából, a helyét Mattis tábornok vette át egészen 2013-ig, amíg vissza nem vonult a tengerészgyalogságból.

Mattist 2016. decemberében választotta ki Trump, azonban alkalmassága kérdéses volt, mivel a Nemzetbiztonsági törvény szerint legalább hét évnek kell eltelnie egy hivatalos tiszt visszavonulása után, mielőtt hadügyminiszteri pozícióba léphet. Ennek ellenére a kongresszus 2017. január 20-án jóváhagyta a kinevezést, 98-1-es szavazattal.

John F. Kelly, belbiztonsági miniszter

Az Amerikai Védelmi Minisztérium honlapján szereplő életrajz alapján.

A Trump elnök által belbiztonsági miniszteri pozícióra választott John F. Kelly kinevezését a szenátus 88-11-es eredménnyel 2016. január 20-án jóváhagyta.

A Massachusettsben található Bostonból származó Kelly tábornok 1970-ben jelentkezett az amerikai tengerészgyalogságba, ahonnan először 1972-ben szerelt le őrmesteri ranggal. Ezután diplomát szerzett a University of Massachusetts-en, majd visszatért a második tengerészgyalogos hadosztályhoz. 1980-ban, a már százados rangú Kelly elvégezte az amerikai hadsereg gyalogsági tiszt haladó képzését Fort Benningben, majd Washingtonban dolgozott 1984-ig. Kelly százados ismét visszatért a második tengerészgyalogos hadosztályhoz, ahol 1987-ben előléptették őrnaggyá és a zászlóalj műveleti tisztként szolgált.

1987-ben Kelly őrnagyot áthelyezték a quanticoi általános kiképző iskolába, ahol a gyalogság tisztképzési tanfolyamát vezette, majd a tengerészgyalogság vezetőségi továbbképzésén vett részt. Kellyt ismét előléptették és alezredesként az első könnyű pán-

célos felderítő zászlóalj és az első tengerészgyalogos hadosztályt vezette Camp Pendletonban. Kelly alezredes visszatért Washingtonba, ahol miután elvégezte a National War College-t, előléptették ezredessé és az amerikai képviselőházban a parancsnokság összekötetési tisztjeként szolgált.

1999-ben Kelly ezredest áthelyezték a belgiumi Monsba, ahol a szövetséges főparancsnok különleges tanácsadójaként szolgált két évig. Ezután két éves bevetésre került Irakba a Lejeune táborba a második tengerészgyalogos hadosztály kinevezett dandártábornokaként. Majd további két évet szolgált Irakban, ismét az első tengerészgyalogos hadosztálynál. 2004-től 2007-ig visszatért Washingtonba a tengerészgyalogos központba, ahol a parancsnokságban törvényhozó asszisztensként dolgozott. Rövid időre visszatért Camp Pendletonba, ahol vezérőrnagyi előléptetését követően az első tengeri felderítő erők élén 2008-ban egy éves küldetésre Irakban került bevetésre. 2009-től 2011-ig a tartalék tengerészgyalogos és az északi tengerészgyalogos erőket vezette. Majd visszatért az Egyesült Államokba, ahol a Belbiztonsági miniszter rangidős katonai tanácsadójaként szolgált 2012-ig.

Michael T. Flynn, nemzetbiztonsági főtanácsadó

A Bloomberg életrajzi adatai alapján.

A már visszavonult Michael T. Flynn altábornagy jelenleg tanácsadóként szolgál a Conversion Capital-nál, valamint alelnöke és 2016 óta igazgatója a nemzetbiztonsági minisztériummal együtt dolgozó Drone Aviation Holding Corp.-nak. Ezen kívül 2015 februárja óta tagja a Palo Alto Networks állami tanácsának és 2016 májusa óta a Drone Aviation Holding Corp. Stratégiai tanácsadó testületnek is. Több mint 33 éves katonai karrierje során szolgált az Egyesült Államok Védelmi Hírszerző Ügynökségének igazgatójaként, vezette az Egyesített Gyakorlati Hírszerzési Parancsnokságot (JFCC ISR), valamint elnöke volt a Katonai Hírszerzési Tanácsnak (MIB). Részt vett számos hadműveletben, katonai és különleges erők bevetésben. Az altábornagy számos publikációval rendelkezik, gyakran szerepel az amerikai és a nemzetközi médiában. Első könyvét a St. Martin's Press adta ki 2016 júliusában, „The Field of Fight: How We Can Win the Global War Against Radical Islam and Its Allies” címmel. 2010-ben az altábornagy társszerzőként részt vett a „Fixing Intel: A Blueprint for Making Intelligence Relevant in Afghanistan” című jelentésben. Több kitüntetésben is részesült, ezek között az Amerikai Hírszerzési Közösség arany medáljával, továbbá a Szövetségi Törvény Végrehajtási Alap és az Amerikai Parti Őrség kitüntetéseivel. Rendszeresen meghívják a nemzetbiztonsággal foglalkozó kongresszusi meghallgatásokra. Katonai karrierjét a 82. ejtőernyős hadosztályban kezdte, ahol rengeteg tapasztalatot szerzett harcászati és hírszerzési téren. 1981-ben végzett a Rhode Island-i egyetemen, üzemgazdasági szakon, valamint a tartalékos tisztképzési alakulat katonai diplomáját is megkapta. Később három mesterdiplomát szerzett, telekommunikáció, katonai tudományok és nemzetbiztonsági tanulmányok területen, továbbá két tiszteletbeli doktori címmel rendelkezik.

FORDÍTOTTA: KARÁTSON ANDRÁS